

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция:

Министерство на образованието и науката

Нормативен акт:

Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приета с Постановление № 219 на Министерския съвет от 2017 г.

Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет

Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:

Лице за контакт:

Соня Кръстанова - директор на дирекция „Финанси“ в Министерството на образованието и науката

Телефон и ел. поща:

тел.: 02 9217 413

e-mail: s.krastanova@mon.bg

1. Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Проблем: „Необходимо е оптимизиране на регулацията в разпоредби от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, които регламентират предоставянето на средства от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи

Правилата за разпределянето на средствата от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи са уредени в глава седма „а“ от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Проблематиката, обуславяща настоящия анализ чрез изготвяне на частична предварителна оценка на въздействието е свързана с прилагането на следните разпоредби от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование:

- чл. 52а, ал. 8 - Средствата от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи за съответната година се намаляват с размера на неизразходваните средства, предоставени от държавния бюджет на същото основание през предходната година;
- чл. 52а, ал.4, т.2 - Финансирането на детските градини и училищата за работа с деца и ученици от уязвими групи включва:

1. средства в размер, определен според броя на децата и учениците в институцията и съответния годишен размер за финансиране за едно дете и ученик съгласно приложение № 6б;

2. средства в размер, определен на базата на разчетения брой образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя съгласно приложение № 6в и размера на средствата за един служител.

На първо място поради забавянето при приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г., на Постановлението за изпълнението му и свързаното с това забавяне при предоставянето на средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи, през 2023 г. съществува обективна невъзможност детските градини и училищата да усвоят предоставените им средства до края на годината. Това обстоятелство създава предпоставки за оцеляване на детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, тъй като при прилагане на разпоредбата на чл. 52а, ал. 8 за 2024 г. те ще получат намалено по размер финансиране. Поради фактът, че средствата са ~~неполучени~~ предоставени на детските градини и училищата през месец октомври е нормално същите да не могат да бъдат усвоени до края на годината. В тази връзка прилагането на чл. 52, ал. 8 ще доведе до несправедливо намаляване на финансирането на детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи за 2024 г.

На второ място действащия текст на чл. 52, ал. 4, т. 2 урежда, общото правило за финансирането за назначаване на образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя да се извършва съгласно определения в Приложение № 6в разчетен брой. В преходните и заключителни разпореди към Постановление № 98 от 7 юли 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование е въведено изключение при финансирането от 01.07.2023 г. да се извършва съгласно броя на назначените към образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя, но не повече от разчетения брой в Приложение № 6в.

В контекста на изложеното е предложено да се измени чл. 52а, ал. 4, т. 2, като финансирането за образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя да бъде съобразено с броя на назначените на тези длъжности в началото на календарната година, като действащия механизъм за финансиране на базата на определените по Приложение № 6 полагащи се бройки бъде приложен само през 2024 г. Механизмът за финансиране който ще се прилага от началото на 2025 г. съгласно броя на реално назначените служители е по ефективен, ефикасен и икономичен, тъй като по този начин се гарантира реално и пълно усвояване на предвидените целеви средства.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на проблема не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите

Описаните по-горе обстоятелства са свързани с конкретни текстове в сега действащата Наредба за финансиране и решаването им е възможно единствено чрез изменение на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цел:

Конкретните цели, които се преследват с изменението на Наредбата, са следните:

- Да се създадат условия за пълноценно усвояване на средствата за изпълнение на дейностите по обхващане и задържане на децата и учениците от уязвими групи от детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи;
- Да се избегне недостигът на средства за детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи през 2024 година;
- Да се осигури възможност за назначаване на необходимия персонал от образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя през 2024 година.

Изпълнението на посочените конкретни цели е подчинено на една обща цел: ефективност и ефикасност при разходването на публичните средства за образование. С изпълнението ѝ ще се постигне по-целесъобразно и икономично разпределение на средствата за уязвимите групи от държавния бюджет.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Очаква се предложените изменения на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование да окажат въздействие върху следните заинтересовани страни:

- Държавните и общинските детски градини и училища с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, които по данни на НЕИСПУО към 06.12.2023 г. са 1678, от които 515 детски градини и 1163 училища;
- 720 детски градини и училища с 116 819 деца и ученици, получили финансиране за назначен брой медиатори, социални работници и помощници на учителя, които ще могат да ползват по предназначение предоставените им средства и през 2024 година;
- 958 детски градини и училища с 109 286 деца и ученици, които не са назначили медиатори, социални работници и помощници на учителя и не са получили финансиране по чл.52а, ал.4, т. 2 през 2023 г., които ще имат възможността да назначат персонал на изброените длъжности през 2024 година;
- Назначените в горепосочените детски градини и училища образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя, приравнени към брой назначени на пълно работно време,

които са 884 за 2023 г. Очаква се броят на назначените през 2024 г. да се увеличи с до 436 бр. в резултат на осигуреното финансиране;

- Децата и учениците от уязвими групи, обучавани в съответните образователни институции, които са 226 105, респективно техните родители;
- Министерството на образованието и науката като отговорна институция за провеждане на държавната политика в областта на образованието и науката, а също и първостепенните разпоредили с бюджет в предвидените от нормативната уредба случаи.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При варианта „Без действие“ не се предприемат никакви действия, които да са пряко насочени към разрешаването на дефинирания проблем. Така нормативната уредба и по-специално Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование ще остане в настоящата си редакция.

В случай че се приложи този вариант на действие няма да се даде адекватен отговор на описаните обстоятелства, свързани с необходимостта от оптимизиране на правната уредба.

Въз основа на наличните факти и обстоятелства следва да се обобщи, че Вариант 1 не е препоръчителен за решаване на идентифицирания проблем.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай на бездействие няма да се осигури възможност за назначаване на необходимия персонал от образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя през 2024 година и да се създадат условия за пълноценно усвояване на средствата за изпълнение на дейностите по обхващане и задържане на децата и учениците от уязвими групи от детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи.

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 1 няма да окаже влияние върху МСП.

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование“

С оглед на констатираните и изложени в раздел „Проблеми за решаване“ обстоятелства този вариант на действие предлага инициране на целенасочени решения свързани с регулаторна намеса.

На първо място с оглед обективните събития, свързани със забавянето при приемане на Закона за държавния бюджет на РБ за 2023 г. и късното предоставяне на средства на държавните и общинските детски градини и училища за работа с деца и ученици от уязвими групи, се предлага за 2024 г. да не се извършва намаление на средствата по чл. 52а, ал. 8¹. Така няма да се стигне до ситуация институциите да получат несправедливо намалено финансиране, което би им попречило да изпълнят дейностите си.

На второ място с цел постигане на по-ефективно, и ефикасно усвояване на предоставеното финансиране, се предлага изменение в чл. 52а, ал. 4, т. 2, като средствата следва да се определят на база броя на назначените образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя към 1 януари на съответната календарна година, но не повече от разчетения брой в Приложение № 6в. По този начин ще се замени досегашния ред, при който средствата се предоставят на база разчетения брой в Приложение № 6в и не се отчитат реално назначените служители. Целесъобразно е и се предлага изменението в чл. 52а, ал. 4, т. 2 да влезе в сила от 1 януари 2025 г. Това е така, защото при влизане в сила на актуализираната разпоредба от 2024 г. има риск от ощетяване на детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи.

В случай че се приеме настоящия вариант и разпоредбата влезе в сила от 2025 г., чрез полученото финансиране за 2024 г. институциите ще могат да назначат необходимия брой образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя, а през 2025 г. средствата ще се определят обективно на база реално назначения брой служители.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Чрез прилагането на този вариант на действие ще се постигне пълноценно усвояване на средствата от държавния бюджет предназначени за детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи. По този начин ще се избегне ситуация, при която през 2024 г. посочените институции биха останали без необходимото финансиране.

Освен това в дългосрочен план ще се постигне по-целесъобразно и икономично разпределение на

¹ „Средствата по ал. 1 за съответната година се намаляват с размера на неизразходваните средства, предоставени от държавния бюджет на същото основание през предходната година.“

средствата за уязвимите групи от държавния бюджет.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В хода на извършените проучвания не се установяват отрицателни въздействия върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 2 няма да окаже влияние върху МСП.

Административна тежест: Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“ - В конкретния случай този вариант е неприложим, тъй като решаването на проблема е възможно единствено чрез изменение на действащата нормативна уредба.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел: Целесъобразно и икономично разпределение на средствата за уязвимите групи от държавния бюджет	3	1
Ефикасност	Цел: Целесъобразно и икономично разпределение на средствата за уязвимите групи от държавния бюджет	3	1
Съгласуваност	Цел: Целесъобразно и икономично разпределение на средствата за уязвимите групи от държавния бюджет	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По идентифицирания проблем се установи, че изборът на Вариант 2 и предприемане на регулаторни мерки би бил най-подходящ за прилагане.

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.
2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.
3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, свързана с пълноценно обхващане и задържане на децата и учениците от уязвими групи от детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 няма да въздейства по отношение на административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Прилагането на Вариант 2 няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Проектът на Постановление не засяга МПС.

Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултацияни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

11. Информационни източници:

1. [Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование;](#)
2. [Закон за държавния бюджет на Република България за 2023 г.;](#)
3. [Закон за предучилищното и училищното образование.](#)

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Соня Кръстанова, директор на дирекция „Финанси“ в Министерството на образованието и науката

Дата: 07.12.2023 г.

Подпис:

15.12.2023 г.

X

Соня Кръстанова

Директор на дирекция Финанси

Signed by: Sonia Viktorova Krastanova-Bogdanova